

Historische Vereniging Wormerveer

Nieuwsbrief Historische Vereniging Wormerveer jaargang 8, nummer 21 (augustus 2010)

van de voorzitter

een bijdrage van Tom Tulleken

Een nieuw verenigingsseizoen staat weer te beginnen. Hopelijk brengt het ook nu weer veel spraakmakende en mooie evenementen voor onze prachtige vereniging. Over dit laatste gesproken: tijdens het op 27 april jl. gehouden Groot Werkgroepoverleg (u las er al kort iets over in de vorige Nieuwsbrief) werd aan de 50 aanwezige werkgroep-leden onder meer de mening gevraagd over de HVW. Enige opmerkingen wil ik u niet onthouden: 'een belangrijke schakel tussen Wormerveers heden en verleden, een uitstekende en prettige club enthousiaste mensen, een bloeiende en zeer actieve vereniging die tot grote dingen in staat is...'. Niet onvermeld mag blijven dat er ook enige kritiek was van de aanwezigen. Zo werd gesteld dat de samenwerking tussen de verschillende werkgroepen wel eens iets te wensen overlaat en dat de communicatie tussen werkgroepleden onderling en/of bestuur en werkgroepleden beter kan. U kunt er van overtuigd zijn dat deze aandachtspunten ter harte zullen worden genomen en dat het bestuur en de werkgroepcoördinatoren verbetering zullen nastreven. Een eerste maatregel is inmiddels genomen. Er wordt bekeken of de werkgroepen Studie & Onderzoek, Genealogie, Doopsgezinde Gemeenschap en mogelijk ook Gesproken Geschiedenis intensief kunnen gaan samenwerken of zelfs kunnen opgaan in één werkgroep. We houden u uiteraard op de hoogte.

bestuurlijk allerlei

In de vorige Nieuwsbrief meldten wij al dat we op zoek zouden gaan naar een tweede penningmeester. We kunnen u nu al mededelen dat we Bernhard Boot bereid hebben gevonden deze functie te gaan bekleden. Tijdens de Algemene Najaarsledenvergadering zullen dus zowel Han Eelman (eerste penningmeester) als Bernhard Boot worden voorgedragen als bestuursleden belast met de financiële administratie. Daarnaast lijkt het ons een goed idee om ook de werkgroepcoördinator Joost Kuipers op te nemen in het bestuur en zal ook hiervoor om goedkeuring van de ledenvergadering gevraagd worden.

najaarsbraderie en nieuwe kerstkaarten

Op zaterdag 4 september zal de Historische Vereniging Wormerveer weer present zijn tijdens de gezellige Wormerveerse najaarsbraderie. U komt toch ook even langs bij de kraam? Want opnieuw brengt de HVW een serie kerstkaarten uit. Het setje van vijf fraaie exemplaren zal voor het eerst tijdens de braderie à € 4,95 te koop worden aangeboden. Uiteraard zijn ook de voorgaande series nog te koop. U steunt uw vereniging toch ook?

lezing Benno Graas

Op vrijdagavond 24 september zal Wormerveerder Benno Graas een lezing met beeldpresentatie geven over de reis die hij samen met zijn vrouw Thecla maakte door Afrika. Liefst 43.000 km legden zij af per oude motorfiets met zijspan en zij beleefden tal van spannende, ontroerende en soms huiveringwekkende avonturen. Naar aanleiding van deze enerverende reis schreef Benno het boek 'Het aarden beest' dat is uitgeroepen tot het beste reisboek van 2009. Tijdens een eerdere lezing van Graas in De Groote Weiver moesten tientallen geïnteresseerden teleurgesteld worden omdat de zaal uitverkocht was. Een absolute aanrader dus. Na afloop vindt een signeursessie plaats. Kaarten à € 7,50 zijn uitsluitend verkrijgbaar bij boekhandel Pasman, Zaanweg 100, Wormerveer.

meer evenementen en toerisme in Wormerveer

Er zijn tamelijk vergevorderde plannen om een nieuwe stichting in Wormerveer in het leven te roepen. De initiatiefnemers beogen onder meer de samenhang en samenwerking tussen alle Wormerveerse

verenigingen, stichtingen en de gemeente Zaanstad te stimuleren en de programmering van culturele activiteiten te inventariseren en te bevorderen.

Een van de nieuwe serie HVW kerstkaarten welke tijdens de komende najaarsbraderie zullen worden gepresenteerd.

Daarnaast wil de nieuwe stichting eigen, nieuwe culturele activiteiten ontplooiën en de toeristische infrastructuur verbeteren waardoor Wormerveer een prettige wijk wordt waarbinnen het goed wonen is en die graag en veel bezocht gaat worden door toeristen en dagjesmensen. Een behoorlijk ambitieus initiatief dus. Zonder al te veel vooruit te lopen op de vele plannen die leven binnen de initiatiefgroep kunnen we toch wel een paar tipjes van de sluier oplichten. Zo wordt gedacht aan het in ere herstellen van de Wormerveerse kaasmarkt, is er het plan 'kunst aan de Zaan' en zou Pinkeltje (het geesteskind van Dick Laan) hier wel eens een belangrijke rol kunnen gaan spelen.... Vanzelfsprekend volgt de HVW deze interessante ontwikkeling op de voet en hopen we u in de volgende Nieuwsbrief meer te kunnen vertellen.

grafruiming op de Oude Begraafplaats?

Kort geleden ontvingen rechthebbenden van graven op de Oude Begraafplaats aan de Marktstraat een schrijven van gemeente Zaanstad, dat het voornemen tot ruiming van de graven bestaat. In een aantal gevallen werd er met ontzetting gereageerd. Immers, hoewel de Oude Begraafplaats formeel niet gesloten is, wordt er al jaren niet meer begraven maar slechts sporadisch bijgezet in eigen graven. Bovendien is er nog flink ruimte voor de eventuele uitgifte van nieuwe graven, als dit al aan de orde zou zijn. Er is hoe dan ook geen enkele aanleiding om graven te ruimen. Bovendien staat een en ander haaks op de voordracht welke de HVW deed om deze begraafplaats een beschermende status te geven. Het spreekt vanzelf dat uw vereniging dan ook protest heeft aangetekend tegen het gemeentelijk voornemen. Ook de politieke partij ROSA heeft kritische vragen gesteld aan het college betreffende deze gang van zaken. We houden u op de hoogte.

(voor de inhoud van de protestbrief aan de gemeente verwijzen wij u naar www.hvwormerveer.nl)

Saense Skraiverai

We berichten het al: op zondag 10 oktober a.s. zal in de Wormerveerse Vermaning de zevende editie plaatsvinden van de Saense Skraiverai, ook wel bekend als het Zaans Dictee.

De Stichting Saense Skraiverai en de Historische Vereniging Wormerveer werken bij dit gebeuren samen en zullen borg staan voor een gezellige, onderhoudende en verrassende middag. Naast het dictee zullen fotovragen, optredens en een korte quiz het programma vormen. Na afloop is er gelegenheid voor een onderhoudende nazit. De skraiverai begint om 14.30 uur, zaal open vanaf 14.00 uur. We hopen natuurlijk op een flinke belangstelling! Kaarten à € 7,50 zijn onder meer te koop bij boekhandel Pasman, Zaanweg 100, Wormerveer.

Cees Bolding, veelzijdig kunstenaar

Bij toeval stuitte ik op internet op een fraai plaatje dat ik u niet wil onthouden. Het betreft een affiche die de opening aankondigt van de N.V. Sportpark in Wormerveer in 1916. Het initiatief tot de oprichting van genoemde N.V. kwam van J. Stolp Hz., Joh. Hemmelder en D. Bleeker en het sportpark was gelegen op de huidige locatie van voetbalclub Saenden. De fraaie affiche is ontworpen door de toen 19-jarige, in Wormerveer geboren, Cees Bolding die hiermee duidelijk blij gaf van zijn talent. Bolding zou zich ontwikkelen tot een begaafd en veelzijdig

Als het aan de HVW ligt worden er geen graven geruimd op de Oude Begraafplaats.

kunstenaar die zich onder meer liet inspireren door het vissersleven. Hij overleed in 1979 in Scheveningen.

Wormerveerder Cees Bolding tekende in 1916 voor het ontwerp van dit fraaie affiche. (foto: www.hetgeheugenvannederland.nl).

algemene najaarsledenvergadering

De algemene najaarsledenvergadering vindt dit keer niet plaats op de laatste woensdag in oktober maar een week eerder, op woensdag 20 oktober. Dit in verband met de opbouw van de tentoonstelling over de Tweede Wereldoorlog. Uiteraard ontvangt u hiervoor nog een aparte uitnodiging.

website

Wormerveerse Vermaning

Sinds enige tijd heeft de Stichting Wormerveerse Vermaning een eigen, fraaie website. Wanneer u meer wilt weten over de Stichting, het gebouw of de activiteiten die er plaatsvinden, kunt u een kijkje nemen op www.wormerveersevermaning.nl

raampjesadoptie

De oproep in de vorige Nieuwsbrief om mee te doen met het ramen adoptieplan van de Wormerveerse Vermaning blijkt aan te slaan! Enkele tientallen HVW-leden hebben al aangegeven mee te willen helpen de financiële basis van dit fraaie gebouw te versterken en geven daarmee aan het belangrijk te vinden dat Wormerveer een laagdrempelig cultureel centrum krijgt. Dit is geweldig, want niet alleen wordt hun naam 'voor eeuwig' vastgelegd in de kerkramen en ontvangen zij een prachtige oorkonde, maar op deze manier geven zij ook aan zich hard te willen maken voor een eigen, Wormerveers cultureel centrum. Vanaf een bedrag van € 25,- kunt ook u meedoen. Vul vandaag nog het formulier in (ingesloten bij de vorige Nieuwsbrief).

geen even voorstellen

Evenals in de vorige Nieuwsbrief deze keer geen werkgroep in de rubriek even voorstellen. Door de vakantietijd is het niet eenvoudig om alle werkgroepleden tegelijk voor de lens te krijgen.

oproepen

In de vorige Nieuwsbrief heeft u kunnen lezen dat wij op zoek zijn naar materiaal van en over zwembad De Watering. Alles is welkom (van toegangskaartjes tot flyers) maar we zijn bijzonder geïnteresseerd in foto's of films gemaakt tijdens afzwemmen, zwem- of waterpolowedstrijden en schoolzwemmen.

We rekenen op u.

We herhalen nog maar eens de oproep voor religieus materiaal. Bid- of herdenkingsprentjes, foto's of films gemaakt tijdens speciale gebeurtenissen in de kerk, documentatiemateriaal van de Wormerveerse kerken, u maakt ons er blij mee. Tot slot de familiealbums. We zouden bijzonder graag in het bezit komen van kiekjes uit uw familiealbum en dan met name van familieopnamen binnen- of buitenshuis gemaakt tijdens verjaardagen, speciale gelegenheden of 'zomaar'. Voor alle duidelijkheid: indien u geen afstand wilt doen, scannen wij het materiaal waarna u de originelen weer terugkrijgt.

Naar dergelijke foto's uit uw privéalbums zijn we op zoek. Bij café Boon poseren ter gelegenheid van het 100 – jarig bestaan van de Krommenieërweg in 1950 (v.l.n.r.) Ans Blank, Dieuw Tesink, onbekend en Wil Blank. In de kindervagen Bea en Jannie Tesink. Op de achtergrond Siem en Gré Boon van het café. De derde persoon is onbekend. (foto: privécollectie)

vandaag is de geschiedenis van morgen

een bijdrage van Tom Tulleken

Iedereen van mijn generatie heeft minimaal zes jaar doorgebracht op de lagere school. Dit komt neer – in mijn geval – op ongeveer 2400 dagdelen (ochtenden en middagen) doorbrengen binnen de muren van het schoolgebouw. Wat me frappeert, is dat ik zo weinig weet te herinneren van die periode. In mijn geheugen staan slechts fragmenten gegrift als de gymles op maandagochtend in het (nog koude) gymlokaal of de prachtige sinterklaas tekening die jaarlijks op het schoolbord werd aangebracht. Of het jaarlijkse bezoek aan de schooltandarts die zich compleet met apparatuur in het

kantoorje van het schoolhoofd installeerde en het snerpende geluid van de boor in het hele gebouw te horen was. Wat ik ook nog goed weet (ik zat toen in de zesde klas) dat in de eerste klas voor het eerst meisjes werden toegelaten. Ik bezocht een katholieke jongensschool en de meisjes zaten op een andere school. Ook moesten wij op zaterdagochtend nog naar school. 2400 dagdelen maal gemiddeld 2,5 uur komt neer op 6000 uren en zo weinig concrete herinneringen. Soms, wanneer ik een oude schoolfoto bekijk, gaat er een luikje open in mijn geheugen en openbaart zich een verloren gewaand moment, een geur of de 'eigenaardigheden' van een klasgenoot. Soms ook ontmoet ik een oud klasgenoot van me en komen er gaandeweg het gesprek wederzijdse herinneringen boven. Maar het blijft marginaal, zeker wanneer je het afzet tegen de grote hoeveelheid uren. Was de lagere schoolperiode in die tijd saai? Heeft iedereen zo weinig herinneringen aan die tijd? Of werden niet ter zake doende details niet opgeslagen in het kinderebrein? Mijn oude school in Zaandam (gebouwd rond 1920) staat nog steeds overeind, zij het met een andere bestemming. Ik kom er nog wel eens langs en kan dan nog steeds aanwijzen welke lokalen bestemd waren voor de eerste tot en met de zesde klas. Toch maar eens een reünie organiseren...?

Eduard Visser presenteert gedichtenbundel

Woensdag 4 augustus jl. presenteerde de in Wormerveer geboren en opgegroeide schrijver Eduard Visser bij boekhandel Pasman zijn gedichtenbundel 'Hoe het is om Alain Delon te zijn'. Voor een aantal genodigden leidde Bouwe Postmus de presentatie in met een bijzondere en gevoelige toespraak. Visser en Postmus zijn vanaf hun vroege jeugd vrienden. Hierna schetste de auteur de ontstaansgeschiedenis van zijn jongste bundel en de problemen die hij ondervond bij het vinden van een uitgever. De fraaie uitgave is uiteindelijk gerealiseerd door Uitgeverij Noord - Holland uit Wormer en bevat 52 bijzondere gedichten waaronder enkele Wormerveerse. Zoals bekend maakt Eduard Visser deel uit van de redactie van Wormerveer Weleer.

4e van rechts de auteur met een van zijn dochters. (foto: Mieke Pasman)

mijn favoriete foto

Mijn favoriete foto is ditmaal geleverd door Thijs de Gooijer, de auteur van onder andere 'Molens langs de Zaan' (2005). Hij vertelt ons: 'In mijn collectie Zaanse foto's kom ik regelmatig afbeeldingen van molens tegen die door bliksem of storm het loodje hebben gelegd. Een van die foto's is die van molen De Noordster die gestaan heeft op de plaats waar later de huishoudschool De Schakel kwam aan de Krokusstraat. Telkens als ik die foto zie, moet ik denken aan een verhaal van de vroegere Zaanse brandweercommandant Van Heijnsbergen en dat verhaal wil ik u niet onthouden'. We schrijven dinsdag 7 juli 1936. Het was al vroeg in de morgen zeer warm en naarmate de dag vorderde, werd het steeds benauwder. Veel mensen die naar het strand waren gegaan voor verkoeling kwamen terug want ook daar was het niet uit te houden van de drukkende hitte en de muggen. Bovendien kwam er vanuit

zee met flinke snelheid een zware donderbui opzetten en de flitsen en donderslagen voorspelden niet veel goeds. Omstreeks 13.00 uur lag de bui al boven de Zaanstreek en een geweldige donderklap was de ouverture van een ruim twee uur durend spel van felle bliksemschichten en zware donderslagen die elkaar zonder onderbreken opvolgden. Bovendien stroomde het van de regen en de riolen konden al snel het water niet meer aan waardoor op verschillende plaatsen winkels en woonhuizen onder water liepen. Doordat de wind wegviel, bleef de bui boven de Zaanstreek hangen. De donder deed de huizen trillen, ruiten gingen massaal kapot en de bliksem doodde in Zaandam en Wormerveer veel koeien en schapen die op het land stonden. Inslagen waren er onder meer in Zaandam bij Hille Beschuit, de katholieke kerk aan de Oostzijde, de blikfabrieken in

Krommenie en de telefoonleiding van Oliefabriek De Vrede in Westknollendam. In de Javastraat werd een huis geraakt. Een inslag op de bovenleiding van de spoorweg ter hoogte van de School met den Bijbel aan de Wandelweg veroorzaakte een enorme knal. Ontzet vluchtten de schoolkinderen en onderwijzers de school uit en de stromende regen in, in de veronderstelling dat de school zelf was geraakt. In Oostzaan werd een man geraakt die op het land werkte. Hij overleefde het ondanks zware brandwonden. Na twee uur trok de bui weg uit de Zaanstreek, veel schade achterlatend. De kranten berichtten de volgende dag over een zeer zwaar en vreemd onweer. Thijs: 'Weervoorspellers zeggen anno 2010 wel eens dat het weer extreme trekjes gaat vertonen, maar dat gebeurde vroeger dus ook wel eens.....'. N.B.: Molen De Noordster werd tijdens een hevige onweer in de nacht van 13 op 14 augustus 1912 en dus niet in 1936 door blikseminslag zwaar beschadigd en later dat jaar gesloopt. De schuren van de molen zijn blijven staan tot de jaren vijftig van de vorige eeuw.

tentoonstelling WO II

Zoals vermeld in de vorige Nieuwsbrief wordt er gewerkt aan een nieuwe tentoonstelling en wel over de Tweede Wereldoorlog. Speciale aandacht zal besteed worden aan de winter 1944 – 1945, ook wel bekend als de Hongerwinter. Hoewel Wormerveer en dan met name het beleven en ervaren van deze periode centraal staat tijdens deze expositie zal er ook ruimte zijn voor gebeurtenissen in de rest van de Zaanstreek en zullen ook grotere verbanden worden toegevoegd. De voornaamste doelgroep voor de tentoonstelling zijn de scholieren van de vier hoogste groepen van het Zaanse basisonderwijs wat echter niet betekent dat het gebodene niet interessant zal zijn voor volwassenen. Wanneer u denkt dat u materiaal (foto's, artikelen, verhalen etc.)

in uw bezit heeft dat mogelijk interessant kan zijn voor deze tentoonstelling dan kunt u contact opnemen met Mary Petra (tel. 6212309) of Thea van 't Loo (tel. 6287492). De tentoonstelling vindt plaats in de Wormerveerse Vermaning van zaterdag 30 oktober t/m zaterdag 13 november 2010.

Boek&

Piet Kleij.

Vondsten uit het Zaanse Veen

ISBN 97890.8741.0209

(Gebonden, geïllustreerd)

Prijs € 17,90.

Auteur Piet Kleij, gemeentelijk archeoloog van Zaanstad, geeft in dit rijk geïllustreerde boek een overzicht van de bodenvondsten in de Zaanstreek over de laatste vijftig jaar. Hij bestrijkt daarmee een periode vanaf 700 v. Chr. tot en met de 19e eeuw. Aan de hand van allerlei voorwerpen, zoals o.a. potscherpen en slingerkogels, ontstaat een beeld van het leven van de Zaanse boeren in vroeger tijden.

Eduard Visser.

Hoe het is om Alain Delon te zijn.

ISBN 97890.7838.1471 (Gebonden)

Prijs € 17,50.

In deze nieuwe bundel van Ed Visser is een klein aantal gedichten gewijd aan Wormerveer. In de overige 6 afdelingen komen andere zaken aan de orde. Zo is de laatste afdeling 'Broeders in de Kunst' een ironisch getoonzette hommage aan deels vergeten helden. Het motto van de bundel is een prachtig citaat van Simon Gorter over de kracht van taal en poëzie.

Gert Arends.

Jaarringen, Deel 1 1944-1977.

Een uitgave van Stichting Eliter, Krommenie.

Prijs € 12,00.

Auteur Piet Koopman, bekend van o.a. zijn boek 'Jazzkroniek van de Zaanstreek 1925/2000', heeft onder het pseudoniem

Gert Arends zijn (jeugd)herinneringen te boek gesteld. Hij doet dat in een bijzondere mix van feiten en fantasie. In een droogkomische stijl doet hij verslag van de 33 'jaarverslagen' 1944-1977. In deze korte hoofdstukken ontstaat gaandeweg een sfeerbeeld van de jaren '50, '60, en '70.

Waterland, waar blijft de tijd.

Diverse delen,

Prijs € 4,95 per deel.

Uitgeverij Waanders komt met een nieuwe verzamelserie over de geschiedenis van Waterland. In 16 afzonderlijke delen geven verschillende auteurs een schetsmatig overzicht van de historie van dit deel van Noord-Holland. Enkele onderwerpen: Wieken en Stoom (dl.5), 600 jaar Purmerend (6), In de klas (dl.10, tot nu het laatst verschenen deel). Bevat veel oude foto's.

Groeten uit Wormerveer deel 1

Uitgave van de Historische Vereniging Wormerveer, samengesteld door Tom Tulleken.

Prijs € 15,00.

Dit nostalgische fotoboek bevat een selectie uit de collectie van de HVW. Deel 1 behandelt de Zaanweg tussen Zuidersluis en Spoorstraat (tegenwoordig Stationsstraat). Unieke foto's van o.a. harddraverijen op de Zaanweg in de jaren '20. Die tijd komt nooit meer terug...

colofon

De HVW Nieuwsbrief verschijnt drie keer per jaar (april, augustus en december) voor leden en begunstigers van de Historische Vereniging Wormerveer

redactie

Carole Post van der Linde, Atie Bouwmans, John Pasman, Tom Tulleken
Redactieadres: Krommenieërweg 80,
1521 HK Wormerveer,
e-mail: tomtulleken@online.nl

fotobewerking en opmaak
Prepress4U, Wormerveer

drukwerk

Drukkerij Luxora, Wormerveer

distributie

contactpersoon: Hero Wijker, 6283977

verenigingssecretariaat

Postbus 303, 1520 AH Wormerveer, tel. 075 – 6210905,
e-mail: secretaris@hvwormerveer.nl
website: www.hvwormerveer.nl

bestuur

voorzitter: Tom Tulleken
secretaris: Rimke Klitsie
penningmeester a.i.: Han Eelman
archivaris: Loes van Horssen
algemeen: Maarten Gorter
algemeen: Hero Wijker

werkgroepcoördinatie

Joost Kuipers, tel. 075 – 6159458 / 06 48630622,
e-mail: coördinatorwg@hvwormerveer.nl
Tom Tulleken, tel. 075 – 6227737 / 06 24735904,
e-mail: voorzitter@hvwormerveer.nl

kantoor

achterzijde Zaanweg 4, open op maandag- en
vrijdagmiddag van 13.30 – 16.00 uur

contributie 2010

€ 15,- (of € 22,50 voor een gezinslidmaatschap) per jaar.
Bedrijfslidmaatschap € 50,- per jaar
Rabobank Zaanstreek 394910885
KvK Amsterdam 34180336

Tijdens de Tweede Wereldoorlog reed de MEA bus van Garage Zwart wegens brandstofgebrek met een aanhanger waarop een kolengestookte gasgenerator. (foto: www.marcuse.nl –transport in de tweede wereldoorlog)